

Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2024 m. kovo 10-16 d.
2025 m. 11 savaitė

Ellex Valiunas

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris,
Viešųjų pirkimų ir
valstybės pagalbos
praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

Savaitės komentaras

Mielieji,

Praėjusi savaitė buvo gan rami – nėra naujų įstatymų leidėjo iniciatyvų, teismai taip pat nebuvo itin aktyvūs.

Pristatome VPT veiklos medžiagą – buvusios konferencijos vaizdo įrašą, 2024 m. veiklos ataskaitą ir informaciją apie būsimus kvalifikacijos metodikos pakeitimus.

Taip pat apžvelgiame Lietuvos apeliacinio teismo nutartį dėl pirkimo nelaimėjusio tiekėjų teisinio suinteresuotumo ginčyti galimą neteisėtą viešojo pirkimo sutarties vykdymą (keitimą).

Malonaus skaitymo!

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

2025-ųjų metų 11 savaitę nebuvo priimta viešųjų pirkimų praktikai reikšmingų teisės aktų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT:** [dalijasi](#) konferencijos „Tiekėjų kelias į viešuosius pirkimus: ar durys tikrai atviros?“ vaizdo [įrašų](#) ir [skaidrėmis](#). VPT Renginio metu pranešėjai aptarė būdus, kaip stiprinti perkančiosios organizacijos reputaciją, kur rasti informaciją apie pirkimų vykdytojus ir kokia naudinga informacija prieinama tiekėjams. Specialiųjų tyrimų tarnybos atstovas kalbėjo apie skaidrumo principų svarbą viešuosiuose pirkimuose, o UAB „Epso-G“ atstovė pasidalijo įžvalgomis, kaip organizuoti partnerių dienas ir pritraukti naujų tiekėjų.
2. **VPT:** [pristato](#) savo veiklos 2024 metų [ataskaitą](#), kurioje apžvelgiami pasiekti rezultatai viešųjų pirkimų skaidrumo ir efektyvumo didinimo srityje. Ataskaitoje pateikiami pagrindiniai rodikliai, tokie kaip įvykusių pirkimų dalis visų pirkimų kontekste, paskelbtų viešųjų pirkimų sutarčių apimtis, pirkimų, kuriuose buvo taikomas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, dalis bei kiti rodikliai. Taip pat pristatomi atlikti veiksmai pirkimų valdysenos, prevencijos ir priežiūros srityse.
3. **VPT:** [praneša](#) apie paskelbtą Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodikos (**Metodika**) pakeitimo [projektą](#). Atnaujinimai apima tiekėjų atitikties patikros supaprastinimą, reikalavimų teisės verstis veikla aiškesnį apibrėžimą ir finansinio pajėgumo vertinimo kriterijų patikslinimą. Taip pat numatomi pokyčiai dėl tiekėjų patirties įrodymo ir profesinės civilinės atsakomybės draudimo reikalavimų. Suinteresuotos šalys gali teikti pasiūlymus ir pastabas projektui iki 2025-03-31 el. paštu: pasiulymai@vpt.lt.

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: tiekėjas gali ginčyti viešojo pirkimo sutarties vykdymo teisėtumą tik įrodęs savo teisinį suinteresuotumą – savo teisių pažeidimą ir prarastą galimybę laimėti prieš tai skelbtą konkursą (*UAB „SKUBA“ v AB „Kelių priežiūra“*), 2025-03-12

leškovas dalyvavo specializuotų transporto priemonių pirkime, kurio visose dalyse buvo pripažintas antros vietos laimėtoju. Norsleşkovas buvo inicijavęs kelias peržiūros procedūras, tačiau galiausiai jo pretenzijos buvo atmestos, o sutartys sudarytos su kitais ūkio subjektais. leškovas paprašė PO sudalyvauti perduodamų transporto priemonių apžiūroje, po kurios kreipėsi į PO dėl viešojo pirkimo sutarčių nutraukimo. leškovo vertinimu, transporto priemonės neatitiko tam tikrų reikalavimų, o PO ilgiau nei nustatyta sutartyse toleravo trūkumų nepašalinimą, todėl tai nulėmė esminį sutarčių pakeitimą (VPĮ 89 str. 1 d. 5 p., 4 d.). PO nepatenkinus leškovo reikalavimų, leškovas pateikė ieškinį teismui, kuriame reikalavo nutraukti sutartis ir tarp kontrahentų taikyti dvišalę restituciją.

Lietuvos apeliacinis teismas (Teismas), palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, konstatavo, kad leškovui nepripažįstamas teisinis suinteresuotumas ginčyti sutartis, todėl ieškinį atmetė.

Pirma, Teismas nurodė, kad pagal kasacinio teismo praktiką teisinį suinteresuotumą apibrėžia dviejų elementų – ieškovo subjektiškumas (tinkamumas inicijuoti peržiūros procedūrą) ir jo subjektyvių teisių pažeidimas – visuma. Nors sudarius sutartį viešojo pirkimo procedūros pasibaigia, tačiau viešųjų pirkimų teisiniai santykiai nesibaigia, juolab VPĮ reguliuojamas viešojo pirkimo sutarčių pakeitimas. Vis dėlto ieškovas, siekiantis kvestionuoti viešojo pirkimo sutarties vykdymo teisėtumą privalo įrodyti savo teisinį suinteresuotumą, t. y., savo subjektyvių teisių pažeidimą. leškovas negali ginti kitų subjektų teisių, todėl jis negali įrodinėti, kad dėl sutarčių pakeitimų būtų atsiradę daugiau tiekėjų.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismo vertinimu, teisėtas lūkestis ieškovui ginčyti sutarčių vykdymą (pakeitimų neteisėtumą) pripažintinas tik ta apimtimi, kiek ieškovas įrodė savo subjektyvių teisių pažeidimą, t. y., jei būtų įrodyta, kad sutarčių nuostatos būtų pakeistos taip, jog tai turėtų įtaką jo galimybėms sudaryti sutartį. Teismo vertinimu, ieškovas neįrodė savo teisinio suinteresuotumo, juolab sutarčių teisėje egzistuoja uždaro principas (teisės ir pareigos saisto tik kontrahentus), todėl tik sutarties šalys gali reikšti reikalavimus dėl sutarties netinkamo vykdymo. Dėl to ieškovas negali ginčyti viešojo pirkimo sutarčių remdamasis esminiu jų pakeitimu.

[ELLEX: mūsų vertinimu, Teismas pernelyg griežtai apibrėžė ieškovo teisinį suinteresuotumą, jį susiejant su vykusio pirkimo rezultatais. Teisingumo Teismo 2021-09-02 sprendime sujungtose bylose C-721/19 ir C-722/19 teisinis suinteresuotumas ginčyti sutarties vykdymą (pakeitimą) pripažintas ūkio subjektui, kuris net nedalyvavo konkurso procedūrose. Iš tiesų nagrinėjamu atveju ieškovo suinteresuotumą apibrėžia jo siekis iš naujo varžytis dėl to paties pirkimo objekto]

Trečia, Teismas įvertino trijų sutarčių vykdymo aplinkybes ir konstatavo, kad arba nenustatyta esminių transporto priemonių trūkumų, arba jie kad ir pavėluotai buvo ištaisyti. Atsižvelgiant į tai, ieškovas neįrodė, kad buvo atlikti esminiai sutarčių pakeitimai.

[ELLEX: mūsų vertinimu, Teismas nagrinėdamas ginčą iš esmės sprendė ne dėl suinteresuotumo, o ieškinio pagrįstumo, dėl kurio visiškai nesprendė pirmosios instancijos teismas. Kita vertus, Teismo argumentai yra iš dalies dviprasmiški, kadangi vienu metu ir nepripažįstamas teisinis suinteresuotumas ginčyti sutartį, kurios šalimi ieškovas nėra, tačiau kartu nurodoma, kad teisinis suinteresuotumas pripažįstamas, jei būtų įrodyta įtaka ieškovo galimybėms sudaryti sutartis, o galiausiai konstatuojama, jog net nebuvo esminio sutarčių pakeitimo]

TEISMŲ PRAKTIKA

Ketvirta, Teismas nurodė, kad nėra esminio vienos sutarties pakeitimo dėl plonesnio važiuoklės rėmo (vietoj pasiūlyme nurodyto 9 mm storio pristatytos transporto priemonės rėmo storis siekė 8 mm), kadangi techninės specifikacijos nuostatose buvo įtvirtinta, kad storesnis rėmas yra tik pranašumas, bet ne privaloma sąlyga. Atitinkamos dalies laimėtojas pasiūlė 8 mm rėmą, tačiau dėl įvertos klaidos pažymėjo kitus parametrus. PO pirkimo metu pirkimo dalies laimėtojai nebuvo skyrusi papildomų naudingumo balų už storesnį rėmą.

Penkta, Teismas konstatavo, kad kita sutartis taip pat nebuvo pakeista, atsižvelgiant į tai, kad pagal pirkimo sąlygas ir laimėtojo pasiūlymą transporto priemonėje turėjo būti 4 pneumatinės pagalvės. Teismas nustatė, kad po sutarties sudarymo gamintojas pakeitė techninį sprendinį ir nebegamina laimėtojo pasiūlyme nurodytų charakteristikų transporto priemonės. Kita vertus, Teismo vertinimu, naujasis sprendinys yra lygiavertis (pateiktos 3 specialistų išvados), todėl būtų priimtas kaip tinkamas pirkimo metu.

Šešta, Teismas konstatavo, kad leškovas neįrodė ir esminio sutarčių pakeitimo dėl to, kad PO nenutraukė sutarčių, kai tiekėjai per nustatytą 30 d. terminą neištaisė tam tikrų trūkumų. Teismas nurodė, kad sutarčių nutraukimas šiuo pagrindu pagal sutartis buvo galimas (diskrecinis), o ne privalomas, be to, PO tiekėjams skaičiavo delspinigius. Tokiu būdu PO laikėsi iš anksto išviešintų reikalavimų.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Baltic circle of legal excellence

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ - ellex.legal/lt/

